

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 35000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Istenországa és szentségtörés

Vannak dolgok, amikre nem ír az idő sem, amelyeket feledni nem tudunk és nem engedünk soha. Vannak cselekedetek, vagy csak mulasztások is, amelyekre nem jár megbocsátás.

Hét év általános nemzeti katasztrófa, a mindenkit egyenlően gyöttrő gondok és csapások sorozata után ma is ököibe szorul minden becsületes magyar kéz, ha felrémlik a becsületesség esztendejének leggyalásatosabb gaztette, Tisza István meggyilkolása. A legnagyobb magyar karakterek egyikének gyáva és orvomegyeztetése akkor is csak időkre megbélyegezte volna minden tisztességes magyar ember előtt a csöcselék forradalmi és bolsevista hatalmaskodását, ha nem okozta volna gyászos uralmuk az ezeréves hazamegcsönkítést, ha nem követte volna a mártírok után a nagy politikust ötszáznyolcvan legyilkolt jó magyar véres árnya.

Mit ér az ma, ha mea culpázva jár a nemzet a geszti mauzoleum négy kapui elé: ezek a kapuk örökre zárva maradnak, mint a szemek, amelyek mindig csak az ország javát kutatták, jövődjét fürkésztek szerető aggodalommal, vagy igaz kálvinista hittel emelkedtek fel a mindig borús magyar ég felé.

Nem tudunk és nem akarunk felejteni. És nem engedünk megbocsátani soha annak az egymást felváltó két gyászos emlékü ferraradalmi rendszernek, amelynek komolán ott ég örök bélyegképpen Tisza István kiontott drága vére. Ebben felfogásunkban nincs alku és nincs ötvenszázalékos egyezkedés. Sajnos, a megrontott társadalom minden tagjában nem égett a Lemberkovicok önfeláldozó heroizmusa, de annyit legalább megkövetelhetünk ma is, hogy a forradalom és kommunizmus szereplői és támogatói ha gonoszok voltak, bűnhődjenek, ha megtevéteik, engeszteléseképpen tűnjenek el mindörökké a közélet fórumáról.

Ezt a változhatatlan álláspontunkat ismételtelen le kell szögeznünk, amikor zug a liberális ellentábor harci zaja, mert hangot merészeltünk adni a keresztyén közvéleménynek, amely aggodalommal és ellenszenvvel látja az egyetem új rektorát a *mártír Tisza Istvánról elnevezett* tudományos intézmény legmagasabb méltóságában. Főlöskéges megállapítanunk, hogy nem személyek ellen vagy érdekében nyultunk ehhez a kérdéshez „szentségtörő és avatatlan kézzel”, mint az októberizmus helyi szócsöve megállapítja.

Valóban tisztán „hazaffyas száj-tépis”, — hogy ismét a radikális cikkek előkelő frazeológiájából merítsünk, — állásfoglalásunk. Főlöskéges volt Lencz Géza tanár urnak is tudományos munkásságát és jellemét méltatnia nyilatkozatában.

Távol állt tőlünk egyiket is érinteni.

A mi felfogásunk egyszerűen annyi: aki dékani méltóságában *hódolattal* köszöntötte a Tanácsköztársaság elnökét és a közoktatásiügyi népbiztost, aki a bolsevizmust, a „dolgok új rendjét, mint a nárzeti által hirdettet, az emberiség által várt istenországi” üdvözölte, aki „*annak megvalósítására, megszilárdítására a maga készségét*” és a Tanácsköztársaság vezető férfainak *mindenben* való támogatását felajánlotta, nem képviselheti azt a magasatos hivatású intézményt, amelynek missziója örökké hirdetni a körülrajongott „istenországa” leghatalmasabb ellenfelének megdicsőítettségét.

A mi, — lehet a haladás radikális eszméivel ellenkező, elavult — nézetünk szerint ez erkölcsi lehetetlenség. Hogy ez lehetett a rektorválasztó elektorok egyrészesének is a felfogása, azt Lencz ur nyilatkozata árulja el.

A nyilatkozó a *nehéz helyzetről* is beszél, amelyben a határozat meghozatalakor volt. Ugyanabból a nyilatkozatból azonban kitanak a kultuszminiszter ítélete alapján az is, hogy a szégyenletes hódoló felirat egyszerűen a szabályzat betartásával is megakadályozható lett volna. De mentegétdözhetik-e a debreceni főiskola hagyományainak öröül magát méltónak tartó *református lelkes* nehéz helyzettel, mikor katedrójától pár lépésre az Emlékkert De Ruyter oszlopán minden iskolagyerek ott olvashatja nagy elődeinek névsorát, akik az övénel mégis csak *nehézebb helyzetben* adtak példát utódaiknak a meggyőződésért mártíromságra is képes lelkesedésre és férfiaságra.

A hazaffias magyar közvéleménynek a liberális sajtó minden összetanult műviarháza dacára egységes és egy a véleménye: a bolsevizmust hódolva ünneplő dékán nem lehet a keresztyén Magyarország magyar *kirdtyi Tisza István* tudományegyetemének rektora.

A handabandázó liberális rupert-sajtónak pedig csak annyit ízenünk, sohse erőltesse meg magát azzal, hogy *velünk szemben* védelmezze erőnek erejével a szerinte megtámadott egyetemi autonómiát és a református egyházat. Nagyon is köz-tudomásu, hogy minden írásunkat az egyetem és annak illusztris tanári kara iránt érzett tiszteletünk és ragaszkodásunk diktálja, így a hévvel megróhamozott legutóbbi cikket is.

S végül csak annyit az ádáz farkasként rántó kis radikálisnak: ne fárassza magát a református egyház fogadatlan védő prókatoraként sem; cikkünk íróját ehhez az egyházhoz néhány száz évvel régiebb eredetű és szorosabb kapcsok fűzik, mint akár a leglármásabb *ujmagyart*. Seperjen csak a maga háza, azaz hitközsége előtt.

Az ÉME az Ujság bojkottálására hívja fel a magyar társadalmat

Tiltakozás a szökevények visszacsempészése ellen

Budapest, július 14. Az ÉME igazgatósága július 14-én foglalkozott a bécsi emigránsok becsempészésének kérdésével. Megdöbbenéssel állapította meg, hogy ennek az egész nemzeti társadalom által perborozkált jelenségnek valóra válása mindenképp nagyobb fenyeget. Az ÉME nek országos vezetősége felszólítja az egész keresztyén nemzeti társadalmat, hogy

vigyázzon minden kísérletre és a legelősebben foglaljon állást minden oszkozazel a sajtóban, gyűléseken és összejöveteleken, ha ez a szándék kifejezésre jutna.

Az ÉME országos központi igazgatósága július 14-en foglalkozott

az Ujság újból való megjelenésének ügyével. Az igazgatóság megbotránkozással és mélységes hazafiúi aggodalommal állapította meg, hogy az Ujság ugyanabban a szökevényekben és vezetők alatti szökevények között, amely vezetők már egyszer az ország és az Államfé tekintélyét egy ideig, mint a külföldön a legnagyobb megrázkódtatásnak tette ki.

Az ÉME országos központi vezetősége felszólítja a nemzeti közvéleményt, hogy maga tegyen igazságot és bojkottáljával sújtsa azt a lapot, amely minden kiméltre méltatlanná vált.

Golyó általi halált kér Léderer védője védené számára

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy a legfelsőbb haditörvényesnek nem találta kegyelemre méltónak a halálraítélt Léderer Gusztávot. Ugyanformán most már a legfelsőbb fórum

Magyarország Kormányzója dönt arról, hogy ad-e mégis kegyelmet a bostállás gyilkosának.

Kugel János dr., Léderer Gusztáv védője kegyelmet kért a Kormányzótól és ebben a kegyelmi kérvényben azért is folyamodott, hogy ha a Kormányzó az ítélet végrehajtását nem akadályozná meg leg-

felsőbb elhatározásával, akkor legalább az ítélet végrehajtási módját változtassa meg és Léderer Gusztáv harctéri érdemeit méltányolva,

golyó általi kivégzést rendeljen el.

A katonai büntetőtörvénykönyv a golyó általi kivégzést ugyanis kizárólag katonai szolgálat közben elkövetett, avagy harctéri bűncselekményekre írja elő és így ez a büntetés — katonai felelőség szerint — sokkal kevésbé lealacsonyító, mint a köztel általi halál.

A státuszrendezés miatt késik a tisztviselők fizetésemelése

Érdeklődés Amerikában a városi kölcson iránt

Budapest, július 13. A legutóbbi napokban bizonyos nyugtalanságot keltett a tisztviselők körében az a hír, hogy a genfi tárgyalások eredményeképpen engedélyezett 15% os fizetésemelést

egyelőre nem utalványoztatja ki.

Ez a híresztelés természetesen nem felel meg a valóságnak, azonban a *felemelt illetmények kiutalása rövid ideig még késni fog*, mert a kiutalás összefüggésben van a státuszrendezés munkájával és ezenki ül azzal a körülménnyel, hogy az illetmények összegét papirkoronára kell átszámítani. Ez a munka serényen folyik. A státuszrendezés kérdése a takarékosági bizottságban, az illetményeskála megállapítása pedig a pénzügyminiszterium illetményosztályában van k'dolgozás alatt. Hír szerint az állami tisztviselők státusa tekintetében átment intézkedésként a békebeli státusok visszaállításáról van szó, vagyis a tisztviselők illetményeinek szempontjából

a békebeli státusnak megfelelően oszlanak be,

azonkívül egy létszámfeletti státust

alakítanak azokból, akik magassabb illetményeikhez a Károlyi kormány alatti felemeléssel jutottak. A létszámfeletti státus leolvasztása a kihalási rendszer alapján történne. Az új papirkoronában megállapított illetmény minimuma a XI. fiz. oszt. sz. ban 1.600.000, 1.700.000, 1.800.000, míg a IV. fiz. oszt.-nál 9.500.000, 10.500.000 korona lesz,

szó van a helyettes államtitkári állások megszüntetéséről

olyanformán, hogy a szerzett jogok sérelmet ne szenvedjenek. Kiszivargott hírek szerint a lakbéréket is újból rendezni a kormány egyelőre azonban csak az augusztusi nyegyedre, amelyet összefüggésbe hoznak a házhaszonrészesezés várható teljes eltörlésének teljesedésével. — Közgazdasági körökben élénk érdeklődéssel fogadták azt a newyorki kábeljelentés, hogy a *Speier Bank-hdztól* felvett és a magyar vidéki városok hitelére fordítandó kölcsönt a Speier Bankhoz

e hét végén aláírja és kibocsátják.

E jelentések alapján megállapítható,

hogy a kölcsönkötvények rokon-szenves fogadtatásra találjanak az amerikai pénzpiacra úgy, hogy számitanak esetleges feljegyzésére is.

Ezen a héten megjelenik az illetményrendezésről szóló rendelet

Budapest, július 14. A KANSZ információja szerint a tisztviselők új illetményeinek szabályozásáról szóló rendelet, amelynek alapján a régi és magasabb fizetés közötti különbözet kiutalható lesz, még e héten meg fog jelenni, valószínű, hogy ezt a különbözetet az augusztusi különbözettel együtt fogják megkapni a köztisztviselők.

A nyugdíjasok sorsa még nem jutott megoldásra.

Egyelőre még nem remélhetik járandóságainak és illetményeiknek ilyen intézményes javítását. Ha az államháztartás helyzete megengedi, esetleg már az ősz folyamán kedvezően alakul a nyugdíjasok helyzete és lehetséges, hogy ők is hozzájuthatnak a már sokszor ígért magasabb járandósághoz. Ez ügyben az utolsó terminus az év vége.

A szeméremértő „Ujság“

Budapest, július 14. A bíróság Schadtanácsa ma ítélt az Ujság című lap 82 esetben sajtó útján elkövetett szeméremelleni vétségében és 9 esetben közérkölciségbe ütköző vétségben. Az inkriminált szövegek apróhirdetések formájában voltak elhelyezve.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint 91-szer 100 ezer korona főbüntetésre és 91-szer 50 ezer korona mellékbüntetésre ítélte az Ujságlapot, amelynek képviselőjében a vádlottak a lap felelős kiadója, ült.

Terhelő vallomás Valerián alezredes gyilkosa ellen

Budapest, július 13. A szándékos emberöléssel vádolt Kosztka István bűnperének mai tárgyalását Langer Jenő elnök 9 óra után pár perccel nyitotta meg.

Több lényegtelen tanuvallomás után Tomka Zoltán ezredes kihallgatása következett, aki

a per tulajdonképeni koronatanuja.

Elmondja, hogy Valérián ezredes közvetlenül halála előtt beszélt neki, hogy szerelmes egy asszonyba, aki őt is viszon szereteti. Nem tudja mit csináljon, elválna-e feleségétől.

Elnök: Kosztkáné nevét nem említette ön előtt.

Tanu: Nem, nem is tudtam kiről van szó. A fővárosi zsidóújságok úgy állították be Valeriánt, mint valami szoknyavadászt, aki a szegény munkás civileknek elhódítja a feleségét. Vallomása további során azt állítja, hogy Kosztka nem erős felindulásban, hanem előre megfontolt szándékkal lötte le Valeriánt.

Ezután Minnich orvosszakértő terjeszt elő véleményt kijelentve, hogy a vádlott ideges, de korántsem elmebajos ember.

Majd Kosztkaék szobalányát hallgatja ki a bíróság. Ez elmondja, hogy a tragédia estjén

jelenvolt, amikor Kosztka kiballagta a felesége és Valérián között telefonon folyó beszélgetést.

Éppen akkor lépett a szobába, amikor Kosztka a telefontól állott.

Elnök: Sokáig tartott ez?

Tanu: Körülbelül 15-20 percig.

Nemsokára ideges lett, letette a kagylót, feldutt állapotban a konyha felé szaladt és kiküldte, hogy azonnal hozza a cipőjét. Ezután az éjjeli szekrényhez szaladt, felkapta felöltőjét és a szekrényen levő holmit, kulcsot,

a revolvert a zsebébe gyömbszölte.

Elnök: Gyorsan történt ez?

Tanu: Igen, nagyon gyorsan.

Elnök: A revolver mindig ott volt és töltve volt?

Tanu: Igen, ott volt és mindig meg volt töltve.

A bíróság a szobalányt megesketti vallomására.

Krausz Amália cselédleány kihall-

gatásakor elmondta, hogy amikor Kosztka hazajött Londonból, az asszony láthatólag elhidegült iránta.

Bohár Tibor Kosztka sógora irásbeli vallomását olvastatja fel ezután az elnök, melyszerint Valérián kijelentette Bohár előtt, hogy elveszi Kosztkánét. Valérián azt is monddta, hogy az ő felesége egy olyan nemesen gondolkodó nő, hogy mással boldogabban élne, szó nélkül elválna.

Több jelentéktelen vallomás után az ügyész kéri, hogy

szándékos emberölés bűntelében mondják ki bűnösnek a vádlottat,

Az elnök a főtárgyalást ezután felfüggeszti és folytatását holnap reggel 9 órára halasztotta. Ekkor fog elhangzani a vád és védbeszéd.

Főjegyzőválasztás lesz Hajduböszörményben

Magi Kálmán nyugalomba vonult

(A Hajdúföld tudósítójától.) Mint a Hajdúföld értesül, dr Magi Kálmán Hajduböszörmény város érdeme és kiváló főjegyzője a napokban beadta nyugdíjazás iránti kérvényét. A város nyugdíjválasztmánya kedden délelőtt tartott ülésén foglalkozott ezzel és elfogadta a kérelmet. Ilyen módon

Hajduböszörményben megüresedett a főjegyzői állás.

A főjegyzői állásra már is több

pályázó akadt, több nevet emlegetnek, ezek között egy idegenét is. Ezzel szemben, mint értesülünk, Hajduböszörményben a közhangulat amellett van, hogy a város csak valamelyik szülőföldének adjon kenyeret

és ne idegent válasszon meg e szép tisztségre.

Egyébként, mint értesülünk, a főjegyzői állásra rövidesen kiírják a pályázatot.

Egységes fronton választ a felvidéki magyarság

Páda, július 13. Borovszky Géza, a magyar szociáldemokrata párt képviselője a felvidéki magyar szociáldemokrata párt szándékairól a választási törvény megalkotásával kapcsolatban a Kassai Napló számára nyilatkozatot tett, amely többek között így szól:

A választási törvény életbeléptetése elsősorban a kisebbségek ellen irányul.

E reformmal a magyarsággal szemben a második kannibálistmust követik el. Első ízben felfalták a magyar tömegeket a népszámlálás maghamisí-

tásakor, most pedig a magyarságot parlamenti képviselőitől akarják megfosztani. Hivatalos kimutatás szerint a Felvidéken 745.935 magyar él, valószínűségi számítás szerint 250 ezer magyar szavazó fog az urnák elé járulni. Ilyen körülmények között valóságos

öngyilkosság lenne a magyarság részéről a pártokra való szétforgácsolódás.

A fenyegető veszedelem ellen tehát össze kell fogni a magyarságnak és a választáskor egységes listával szavazni.

H. von Rasch svéd urlovas oláhországi és debreceni benyomásairól

Kedden délelőtt megtekintette azt a házat, amelyben XII. Károly svéd király meghalt Debrecenben - Szerdán reggel lovon folytatja útját.

(A Hajdúföld tudósítójától.) H. von Rasch svéd urlovas és mérnök, mint ismeretes, elhátározta, hogy lóháton megismétli XIII-ik Károly svéd király egykori útját, az oláhországi Benderből Stralsundig; az uton felesége szintén lóháton kíséri őt.

Rasch Pitestiből kiindulva, a vöröstoronyi szoroson keresztüljőve, Nagyváradon át hétfőn este feleségével együtt Debrecenbe érkezett. Mivel lovai Kolozsváron lesantultak, Kolozsvártól Debrecenig az utat autón tették meg. Rasch mérnök debreceni tartózkodása alatt megtekintette

a Széchenyi utca 6. számú házat, amelyben XIII-ik Károly annak idején éjjel meghalt

s amelynek falába a debreceni egyetemi hallgatók ennek emlékére egy táblát helyeztek el. Hasonlóképpen megtekintették a Mensa Academica épületét, amelyben Károly svéd király életnagyságu képe is el van helyezve és amely intézményt a

svédek ma is nagymértékben támogatnak. Rasch mérnök az eddigi útján szerzett benyomásokról beszélve megállapította, hogy Oláhországban a viszonyok nagyon rendezetlenek és megfigyelése szerint Erdélyben az oláhok a magyar kisebbséget nagy terror alatt tartják.

A magyar viszonyokat illetően kijelenti, hogy Svédországban ezekkel teljesen tisztában vannak. Sajnálják ezt a derék nemzetet, hogy hazája a háború következményeképpen annyira meg lett csonkítva és mind a svédeknek, mind a norvégeknek az a benyomásuk, hogy

az európai viszonyok a legrosszabb időn belül változnak.

A svédek dr Lefler József könyvéből, már közelebből megismerték a magyarokat. Rausch utjáról bővebb leírást készít, amit Stockholmban fog kiadni. A turaut közben már eddig is filmfelvételeket eszközölt, melyek egy részét Berlinben elő is

adtak, honnan a magyarországi filmgyárakhoz fogja átadni. Filmfelvételeinek másik része most van összeállítás alatt s reméli, hogy Magyarország ezen történelmi ünnemet

nagy mértékben fogja propagálni.

Rasch és neje ma délután a helybeli urlovasok által felajánlott lovakon sétalovaglást tettek a város környékén. Szerdán reggel urlovasok kíséretében lóháton hagyják el Debrecen városát és folytatják útjukat Budapest felé.

Juhász Andor dr. budapesti táblaelnök a Kuria elnökjelöltje

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Törvényszék nyugalmavonulásával megüresedő királyi kuriai elnökség betöltése rövidesen időszerűvé válik. Az új elnök - mint a Hajdúföld megbízható forrásból értesül -

dr. Juhász Andor

budapesti királyi táblaelnök lesz, aki esidőszerűen egyetlen jelölt a magyar igazságszolgáltatás legelső állására. Juhász Andor egyike a magyar bírói kar legkiválóbb jogászai közé, magyar karaktere és reprezentatív egyénisége általánosan ismert. Az új kuriai elnök kinevezésével a budapesti táblaelnökség is megüresedik. Erre az előkelő bírói hivatalra és kivételes közjogi méltóságot viselő táblaelnöki tisztségre dr. Degré Miklós tábla másodelnök személyét emlegetik.

Lopásért elítelt gazdag asztalos

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni törvényszék előtt lopással vádolva állott kedden délelőtt Szilágyi Gyula jómódu hajdusoboszlói asztalosmester. A vádlott, aki egyáltalán nincs lopásra szorulva, mert édesanyja, akinek ő az egyetlen fia, tekintélyes vagyonnal rendelkezik, már több ízben volt lopás miatt büntetve.

Legutóbb Rádó Gyula és Szuháczek Jánosné szoboszlói lakosoktól lopott kábatokat. Szilágyi Gyula ittias állapotában szokta elkövetni a lopásokat, mikor azonban kijózanodik, eladja a holmikat.

A bíróság a visszaeső büntetett 8 havi börtön büntetésre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az elítelt felebbezett.

A nagyerdei gyakorlótér athelyezése

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen városának régi és szerelmes elintézni való ügye a kormányval a nagyerdei katonai gyakorlótérnek az elhelyezési kérdése.

Az erre vonatkozó tárgyalások már hosszú idő óta folynak s jelenleg is tartanak. A Nagyerdőn ez ügyben a napokban tartottak helyszíni szemlét, ahol a kormány és a város képviselői egyaránt jelen voltak. A helyszíni szemlén megjelentek a szemle alapján azt fogják javasolni a rövidesen összeülő vegyes bizottságnak, hogy a nagyerdei katonai gyakorlótér helyezzék ki az Apafájára, ahol is csak igen kevés s legnagyobb részén egészen fiatal fákat kell majd kivágnani az esetben, ha a gyakorlótér ide helyezik át.

— Uszodai hír. A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdőjegyek az uszodában is érvényesek.

A debreceni cserkészek Firenzében

Repülőverseny és egyéb érdekes látványok - Firenzéből Rómába készül a cserkészcsoport

Firenze, 1925. VII. 11.

(A Hajdúföld tudósítójától.) Firenzében a mellékállomásán szálltunk le, ahol vártak már ránk az olasz cserkészek. Vagy 5-6 tiszt és egy cserkészcsoport volt kint. A kölcsönös üdvözlések és tisztelgések megtörténte után egy hatalmas autóból szállt az egész csapatunk és kirobogtunk a Campo di Martere, ahol — a vasárnap délután lévén az idő — rengeteg tömeg jelenlétében épen

repülőverseny folyt.

Ez volt az a különös meglepetés, amit a csapat számára Wallisch tartogatott. Persze a fiúk örültek is az egésznek látható módon. A tér impozáns, az idő pompás volt, köröskörül sok ezer néző (Firenzében circa ma 250.000 lakosa van) és fent a levegőben hajmeresztő produkciók, amikre még a jobb idegzetű emberekben is eláll a lélekzet. A leghatasosabb volt azonban az utolsó mutatvány, amikor Romaneschi híres pilótája az olaszoknak, ejtőernyővel vagy 600—700 méter magasságban egy gépről kiugrott és miközben ereszkedett alá, úgy 300 méter magasságban

az ernyő egyszerre csak váratlanul összecsuksódott,

Romaneschi kezdett zuhanni, mi azt hittük, baleset történt, amikor kinyílt egy második ejtőernyő és ő nagy mosolyogva szállt épen a tribünök előtt a közönség óriási üdvözlésében.

Este nyolc óra volt, mi újra autóra szálltunk és haladtunk kifelé a lakásunkra. Ez a város másik végén fekszik az úgynevezett Cascinában, budapesti hasonló fogalom szerint: a városligetben. Ideális egy hely, mert mintegy

3 kilométer hosszú gondozott park közepén van a számunkra egy két szobás kis házikó.

Az itteni cserkészek otthona ez, ami mai állapotában romladozik, de még ebben az évben kijavítják, illetőleg átépítik. Az egyik szobában a földön némán alszunk valamennyien, sátorlap a lepedőnk, a magunk pokróca a takarónk, van 4 vízvezetékes mosdó és a ház háta megett van a főzőhelyünk, ahol a reggelit és vacsorát magunk készítjük el. Minden reggel villamossal bemegyünk a városba és csak este jövünk ki. A holminkra ez alatt az olasz cserkészekből rendszeresített öreg ügyel, úgy, hogy mi mindig mindnyájan eltávozhatunk. A szállásunk díjtalan.

Az olasz cserkészet

nagy szervezet, bár az egyes csoportok nincsenek is úgy kiképezve, mint a mieink. Ennek fő okát abban látom, hogy az olasz cserkészek általában fiatalabbak. 12—16 éves korukig cserkésznek és 16 éves koruktól fogva már öreg cserkészek. Nagyobb baj a mi szempontunkból az, hogy itt tulajdonképpen két nagy különálló szervezet van: a nemzeti cserkészek és a katolikus cserkészek szövetsége. Ezek egymással riválisok. Mi pl. a nacionalistákkal állunk kapcsolatban és így a másik szövetség csak épen a legszükségesebb udvariassági formákra szorítkozik velünk szemben. Azt azonban a legnagyobb elismeréssel kell kiemelnem, hogy nagyon kezűnkre dolgoznak és amiben lehet, mindenben segítenek nekünk. Maga az olasz állam is nagy kedvezményeket ad: az

összes muzeumokba ingyen bemehetünk van,

a vasuton bármilyen fajta vasuttra 30%-os engedményt rendelt el,

a villamoson feleárat fizetünk stb. Mindezekért mindenkor hálával tartozunk az olaszoknak.

Holnap egy hete lesz, hogy itt vagyunk Firenzében. Elegendő idő arra, hogy lássa az ember: ide alapos tanulmányozásra évek kellenének. Mi nem sietünk a látványokkal, nem csufojuk az új benyomások képzetét, mert akkor ezek egyrészt nagyon kimerítenék fiainkat, másrészt nyomtalanul elrepülnének. Okos beosztással és tervszerűleg van a program összeállítva. A fő cél: erről a gyönyörű városról egy egész életre szóló gazdag emlékképet gyűjteni. Még három napig leszünk itt s akkor — ha Isten segít —

le szeretnénk menni Rómába.

A fiuk ezt nem tudják, ez is meglepetés lesz, ha lesz belőle valami. Most dolgozik rajta Wallisch, hogy nyélbeüsse a dolgot.

Azt még sem kísérem, hogy a

látványainkat csak névleg is felsoroljam. Bármelyik utmutató részletes tájékoztatást ad Florencéről és ezek ismertetése nem esik ilyen szerény levelek keretébe. Ellenben jónak látom egy két benyomást megemlíteni. Nekünk, magyaroknak

elképzelhetetlen idegenforgalom van.

Minden muzeumba, gyűjteménybe, templomba felóránként áramlanak az újabb és újabb csapatok. A világ minden nyelve hangzik szerteszét. Ennek megfelelőleg az utcai forgalom szédületes: villamos, autó, bicikli, bérkocsi tarka vegyülékében rohan a szűk utcákban fel és le, amelyek tömve vannak gyalogosokkal. És még sincs baleset.

Ördögi ügyességgel vezetnek a soffőrök, hajtának a fiakkeresek.

Imitt-amott egy rendőr. Kint a Casernában, ahol lakunk, egy hét alatt idáig még sem éjjel, sem nappal egy szál rendőrt sem láttam, mégis minden rendben van. Mindez a magasabb és régibb kultúra eredménye. Vagy talán az a sok és csodálatos népség, ami itt szerteszét elömlik ezen az egész városban, belopódzik az emberek lelkébe is és azokat is széppé, jóvá, igazgató teszi? Ki tudja?

Dr. Bossenyei Lajos.

Katasztrófális termés Hajdúmegyében és a Tiszaháton

Debrecenben törlik az elemi kárt szenvedett gazdák adóját - Hosszu lejáratu hitel, moratorium és vetőmag a gazdáknak

(A Hajdúföld tudósítójától.) A földművelésügyi minisztériumnak szombaton megjelent hivatalos termésbecslése szerint 2 és negyedmillió méter-mázsával több búzatermés várható, mint tavaly volt. Amikor ezt az örvendetes eseményt az egész ország gazdaközönsége és fogyasztója a legnagyobb boldogsággal könyveli el, nem szabad megfeledkezni arról, hogy vannak az országban olyan vidékek, ahol katasztrófális termés volt és nemhogy az elvetett magot adta volna vissza a termés,

de csak 30 kilogramm búzát adott,

nem beszélve arról, hogy még az elvetett szemet sem kapta vissza a gazda. Ilyen súlyosan meglátogatott vidék a Tiszahát néven ismert vidék, több mint 300.000 katasztrális holdat ölel magába és elterjed a Szolnok, Karcag, Kisújszállás, a Hajdúság és a Tisza által határolt területen. Ezen az óriási vidéken nincs egy fűszál a kaszálókon és legelőkhöz, arasznyira nőtt meg a buza, meg a rozs és

minden lizodik kalászában akad egy-egy szem.

A földművelésügyi minisztériumban, az OMGE-ban és az Országos Magyar Földbérlet Egyesületben szerzett információk szerint ezen a vidéken a mai súlyos gazdasági helyzet a következő:

— Az országban az átlagos, jó közepes termés mellett vannak olyan vidékek, amelyeken a szó szoros értelmében

aszály volt és ráadásul a jégeső és a sáska pusztított.

Ezekhez a vidékekhez tartozik a Tisza és a Szolnok—Debrecen—Nyíregyháza vasutvonal által határolt terület. Erről a vidékről a gazdák már két ízben jártak a földművelésügyi miniszternél és inségsegélyt is kértek. A kalászos termés itt teljesen tönkrement, a lege-

lők és kaszálók kiszűtek és a kapásnövények teljesen elsatnyultak. Csak a július eleji esőzések segítették valamit, így az átlagos évi takarmánytermés egynedrésére lehet számítani az idén.

A kormány — mint az OMGE-ben mondták — belátta, hogy a helyzetet orvosolnia kell és így intézkedett, hogy az inségújította vidékekre a takarmányszállításnál 50 százalékos kedvezményt adjon a MÁV, az adókat pedig kétharmadrészen, sőt teljesen a szolnoki, debreceni és a nyíregyházi pénzügyigazgatóságok utján leírta, egyszerűen: törölte.

Mayer János földművelésügyi miniszternél járt küldöttségnek megígérték, hogy ha konkrét adatokat terjesztenek elő a termés eredményéről, akkor a minisztérium a vetőmagról gondoskodni fog, másrészt a bérletnél a fizetési kötelezettség teljesítésében segítséget fog nyújtani. Ugyanekkor a miniszter felkérte az OMGE-t és az Országos Magyar Földbérlet Egyesületet, hogy a fenti értelemben adjanak részletes jelentést a helyzetről, írják össze a károsodottakat és terjesszék fel a kimutatást hozzá.

Most érkeznek be a jelentések a két egyesülethez, amelyből megdöbbentő adatok tárulnak az olvasó elé. A katasztrófálisan rossz termésű vidékek adatai

a szó szoros értelmében tragikusak.

Például a tiszafüredi járásból Balkay József gazdasági felügyelő hivatalosan igazolja, hogy a tavaszi és őszi kalászosokban a terméseredmény a következő:

Tiszaszőlősen egy 600 kat. holdas uradalomban holdanként 200 kilogramm, Tiszafüreden egy 1300 kat. holdas uradalomban holdanként 100 kilogramm, egy 120 holdas kisgazdaságban holdanként 80 kilogramm.

Csokonai-színházban

szerdán, csütörtökön és pénteken világszenzáció!

Mrs. Sheba

a világhírű átváltzó művésznő, a londoni „Empire-színház” művésznője és

Dela Lipinskája

a világhírű „Orosz Kékmadár” primadonnája vendégszerepel teljes műsorral.

Konferál:

Simai Ede

a budapesti „Kis Komédia” tagja.

Jegyek válthatók a színházi pénztárnál.

Olcsó helyárak!

6000—50000 koronáig!

Pusztakőcson, az ottlevő középirtokokon a terméshozam

katasztrális holdanként 40—80 kilogramm.

Még szomorubb a helyzet Kisújszálláson. Itt ivekre megy az összeirt károsult gazdák száma. Kisújszállás polgármestere a következőket mondja: „A felhozottak valószínűségét és az adatokat hatóságilag igazolom.”

Es ezután következik egy szomorú névsor a gazdáról ilyen adatokkal: Egy 305 holdas gazdaságban termelt kat. holdanként 50 kg. buza, egy 117 holdas gazdaságban termelt kat. holdanként 70 kg. buza, egy 37 holdas kisbirtokon termelt kat. holdanként 120 kg. buza,

egy 50 holdas kisgazdaságban termelt kat. holdanként 30 kg. buza.

Általánosságban itt az összes közép- és kisbirtokoknál 60—100 kilogramm között váltakozik a terméseredmény, a 200 kilogrammos katasztrális holdankénti termés már ritkaság. Ugyanez a helyzet Törökszentmiklóson, a kunsági határokon és a hajdúsági homokos földeken.

A földművelésügyi miniszter által kívánt hatóságilag hitelesített adatok összegyűjtésével — mondták nekünk az agrár érdekeltségeknél — néhány nap alatt elkészülünk és ezután azokat a miniszter elé terjesszük. A legégetőbb szükség az — és ezt hangsúlyozottan fogjuk kérni —, hogy

ennek a vidéknek gazdái idejében megfelelő vetőmaghoz jussanak,

mert a terméseredmény nemcsak elkesztően csekély, de minőségileg is igen gyenge. A másik fontos és sürgető rendezést igénylő kérdés, hogy azok a gazdák, akiknek fizetési kötelezettségeik vannak, vagy moratoriumot kapjanak, vagy kamatmentes, hosszabb lejáratu kölcsönt.

Balás Károly kormányfőtanácsos ünneplése

A vasutasság tisztelgése az üzletvezető előtt kitüntetésé alkalmából

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni vasutasság tegnap, kedden délelőtt fél 11 órakor járult tisztelgésre kormányfőtanácsosi méltóságot nyert szeretett üzletvezetője elé, hogy

magas kitüntetésé alkalmából üdvözölje.

Pontosan fél 11 órakor jelent meg üdvözlésre a központ tisztikara és személyzete. A küldöttséget a betegesen távol levő Banovits László I. o. főnök helyett a helyettes oszt. főnök dr. Ruzitska István felügyelő vezette elő. Meleg, szívből jövő, meghatótt hangon üdvözölte a központi vasutasság nevében a forrón szeretett, a minden egyes szíve mélyébe zárt vezér férfit, aki a maga nagyszerű jellemével, minden szépért, nemesért lelkesedni tudó meleg szívével elválaszthatatlanul van összeforruva a vezetésére bízott vasutas sággal; forró szeretettel, odaadó munkával kívánják támogatni a jövőben is, kéri, hogy azt a meleg szeretetet, amelyet most sugározat feléjük, tartsa meg irányukban a jövőre is és Isten áldását esdi, hogy az új méltóságába került kiváló vezér férfit az isteni gondviselés családjával együtt sokáig boldogan éltesse. A meleg, közvetlen és formában lendületes beszéd után hatalmas „éljen!” riadalom tünepelte a szeretett üzletvezetőt.

Ezután igen meghatótt hangon

Balás Károly üzletvezető

szólt. Mindenekelőtt is forró köszönetet mondott azért a spontán megnyilatkozó, igazán mélyen a szívébe szántott szeretet megnyilvánulásért, amely a szívéhez különösen közel álló Ruzitska dr. gyönyörű szavaiban talált kifejezést. Magasan szárnyaló szavakkal emlékezett meg arról a nemzetmentő munkáról, amelyet küzdelmesen kemény, súlyos tusákban gazdag megpróbáltatások mellett a vasutasságnak vállalnia kell összeomlott, imádott hazánk újraépítése munkájánál. Ez azonban csak úgy lehet eredményes,

ha nem csak a kezek egyesülnek, hanem a szívek is,

csak ez az út vezet boldogító eredményhez, ahol a szívek világitják az utat! Ó a szív embere volt mindig és szívet kér most is!

A kölcsönös, bizalomteljes kartársi szeretet kell, hogy élő szövetség legyen a nagy munkára egyesült vasutasságnak. A tett, a cselekvés embereként élt, kitüntetés nem keresett; a legfőbb gyönyöre volt a végzett munka eredménye fölötti öröm. Ha most a legmagasabb helyről fény hull reá, az elsőrenden nem őt, hanem a vasutintézményt övezi, amelyet teljes lélekkel szolgál és illeti a kitűnő segítő társ vasutas kartársait, akiknek,

nagy és önzellen támogató munkájuk tette lehetővé eredményeiket elérni,

amit most boldogítéan aranyoz be a magas helyről szállt kitüntetés fénye. Beszéde végén egy lélekbeimarkoló fordulatot jutott:

Mikor egy pár év előtt Debrecenbe jött, hogy mint üzletvezető a debreceni üzletvezetőség élére álljon, épp így üdvözölte a tisztikar, mint ma és ő akkor azt mondta, hogy ez az üzletvezetőség nem a „debreceni üzletvezetőség”. A debreceni üzlet-

vezetőség nem a pusztába futó vicinális vonalak halmazata, annak sinszallagjai merész ivben felkuszának, hegyeken és völgyeken áthaladva a magyar Kárpátok sziklabérceléhez; ez az üzletvezetőség csak egy megcsufolt, kerékbe tört ország szomorú hálózatára. De az a hivatás, amely őt most ideállítja az élre, azt követeli tőle, hogy ernyedetlen szorgalommal, rendületlen hittel, bizalommal szolgálja a magyar feltámadás ügyét. Ebben a szent, nagy nemzetmentő munkában kell szeretettel átölelve egynek lenni minden magyar-nak. Ehhez kéri kartársai segítő munkáját. Ezt mondotta akkor, ezt mondja ma is. És hiszi a magyar lélek szent fanatizmusával, hogy

a „debreceni üzletvezetőség” mozdonyait még ellindítják a magyar Kárpátok felé.

Isten kegyelme segítse szeretetben egyesült nemzetmentő munkájukat. A páratlanul szép, mélyenszántó, nemes és hatalmas gondolatokban gazdag beszédet nagy lelkesedéssel éljenezte meg a mélyen meghatótt küldöttség.

A második küldöttség

a fűtőházfőnökség személyzete volt. Galló József felügyelő, a vontatási osztály főnöke vezette. Galló megindult, meleg hangon köszöntötte a szaktudásban és mély kollégális érzésben páratlan vezetőt.

Meghatóttan köszönte meg Balás üzletvezető a kedves és igen-igen meleg szavakat, hangsúlyozva itt is a szeretetnek mindent megvilágító hatalmát.

Harmadik küldöttség:

az osztálymérnökök küldöttsége

voltak, élén Haufer Béla osztálymérnökkel, a Debrecen-füzesabonyi osztálymérnökség vezetőjével. Közvetlen, meleg szavakkal ecsetelte ő is azt a bizalomteljes szeretetet, amely a pályafenntartás kint küzdő katonáit fűzi a nemesszívű vezérhez. Balás üzletvezető itt is talált szép és igen-igen meleg szavakat amellyel a szeretet közvetlen megnyilatkozását megköszönje.

Negyedik küldöttség:

a szertárfőnökség személyzete

volt, amelyet Albert Pál szertárfőnök vezetett. Nagyon közvetlen, meleg szavakkal ecsetelte ő is a törhetetlen ragaszkodást.

Utolsó küldöttség volt a keddi napon

Debrecen állomás személyzete

új állomásfőnökével, Homonnay Dezsővel az élén. Gyönyörű beszédet mondott Homonnay főnök, mély és szép gondolatokban volt ékes. A kommunizmus, az oláh invázió elpusztította vasutat vázolta s azt a nagy újraépítő munkát, amelyhez éppen Balás Károly nemes és hatalmas tetterejű személye került ide az élre, szép szavakat talált a vasutasság heroikus küzdelmére, arra a mélyes tudásra, bölcs megfontolásra, nemes gondolkodásra és arany szívre, amellyel Balás Károly hatalmas egyénisége a vasutasságot egy hatalmas frontba egyesítette és veitük a konszolidáció, újraépítés munkáját megkezdette. A törhetetlen munkába vetett hittel lobogó beszédet a nemzeti hiszekegy so rainak pompás beillesztésével zárta.

A mindenképpen szép beszédet az üzletvezető meghatóttan köszönte meg és szintén egy hosszabb, gyönyörűen megformált beszéddel válaszolt. Remek szép szavakat talált a Főnixként porából újra kiemelkedő magyar vasut történetének megfestéséhez. A közgazdaság, a nemzeti kultúra története le nem mosható betűkkel fogja megőrizni azt a hatalmas, önfeláldozó teljesítményt, miat

a porából újraépülő vasut újá-teremtésénél Debrecen állomás vasutas összemezője végzett.

Gyönyörűen utalt Debrecen alatt húzódó nemzetcsufoló trianoni vonalra. Minden megfeszített munka

lehervadhatatlan célja egy kell hogy legyen: eat a vonalat fokról-fokra hátrább nyomni, míg édes Hazánk eredeti szent határáig el nem jutunk. Ezért kell munkálni hittel, összefogó szeretettel, nemzeterosító ernyedetlen munkával. Minden kitüntetés, fény és pompa holtfény volna, ha a magyar feltámadás eleven gondolatát elejtenénk. Forró, riadó éljen és taps fogadta mélyen-járó, gyönyörű beszédet és ezzel a küldöttségek tisztelgése véget ért. Az ünneplés fénye és melege azonban, amely a szívekből szállott, mint el nem muló emlék ott fog sugározni az üzletvezetőség falai között.

Debreceni veszedelmek

Kóbor kutyák özöne és barrikádok a debreceni utcákon — Éjszaka fél kettőkor már eloltják a lámpákat

(A Hajdúföld tudósítójától.) A jámbor idegen, aki eljön Madagaszkárból, Londonból vagy Pennsilvániából, hogy megtekintse Debrecen nevezetességeit, bizonyára abban a megnyugtató hiedelemben van, hogy itt teljes a közbiztonság-konszolidáció s biztonságosabban járhat az ember a „Tiszántúli metropolis” utcáin, mint például a sanghaji kínai negyedben. Pedig a dolog nem éppen úgy áll, mert alig hinnők, hogy lenne még város, ahol olyan apró dolgok-kai tudnák molesztálni, bosszantani, sőt veszélyeztetni az embert, mint Debrecenben.

Szék-barrikád a fásorban

Nem tudjuk, próbált-e már valaki a Kossuth-utca sarkától a főpostáig terjedő utvonalon sötét, esős júliusi éjszakán átmenni egyik oldalról a másikra. Itt ugyanis egy egészen különös találmány teszi veszélyessé a járáskelést. A fásor padjait tudni illik valami meglepő bölcsességgel végesvégig láncsal kötöték össze. A jámbor polgár megy-megy, egy darabig keresve a helyet, hogy hol tudna átkelni, végre rátalál egy részre, neki indul s a következő pillanatban már megbotolva a lecsüngő, láthatatlan láncban orra is esett a szeliden nyugtató zavaros pocsolyában. Aki nem akarja magát ennek a veszélynek kitenni, leghelyesebb ha megkerüli az egész barrikádot.

Kutya-veszedelem éjszakánként

A főveszedelmet azonban nem ez képezi, hanem a kutyák. Sehol Magyarországon nincs annyi kóborló kutya az utcán, mint Debrecenben. Aki a magyarországi kutyafajokat akarja tanulmányozni, csendes júliusi estéken sétáljon végig a debreceni utcákon. Kiéhezett foxitól, pulitól kezdve nemes farkaskutyáig, sőt buldogig fel és lefelé egyaránt láthat itt minden rendű és rangú kutyát. Kicsit, nagyot, szelidet és kevésbé szelidet. A színházi átjárónál, a passagenál és egyébütt csapatostul csatangolnak az ebek, annak ellenére, hogy — legalább is tudomásunk szerint — ebzárlat van a város területén. Sötét éjszakákon sohasem tudhatja a járókelő, hogy mikor támadja meg egy ilyen gazdátlan kutya. A személyes bátorság szép és néha hasznos dolog is, de ha az ember egyetlen nadrágját szelíti a négy lábba támadó — bizony nem sokat ér vele. A közigazgatási hatóság, amelyről olyan sok szépet lehet olvasni itt és ott — nagyon helyesen tenné, ha végre munkára készítené a sintéreket. Nem kellene egyéb, csak egy-két éjjeli razzia a kutyák között s mindjárt nyugalma-

sabban, kevesebb drukk és szorongás nélkül térhetne éjszaka otthonába a veszélyeztetett adófizető.

Sűrű sötét az éj...

A kutyaveszedelmet és az egyéb bizonytalan érzéseket még inkább fokozza az a körülmény, hogy általában éjszaka negyed három órakor, sőt néha már félkettőkor eloltják az összes villany- s gázlámpákat. Ilyenkor pereze még nem kezd világosodni és sűrű sötétség honol szerzetét. Csodálatra méltó dolog, hogy eddig még senkit sem ütöttek le vagy hurkoltak meg ezekben a negyedórákban. Ez azonban valószínűleg csak annak köszönhető, hogy a gyilkos urak sejtik, miszerint aki ilyenkor jár, vagy nem tisztességes ember, vagy be van csipve egy kicsit — de pénze az aztán igazán nincsen.

A debreceni Oktogon.

A város egy részén azonban nappal sincs egészen biztonságban az ember. Valaki, ha fel akar szállani a Baromvásártér-felé igyekvő villamosra, türelmesen meg áll a Bika előtt, a park közelében. Igen ám, csak hogy a hátamegett jött a nagyerdei villamos, szemben oldalt pedig száguldó biciklisták, autók, kocsi rohannak felé — s pár négyzetméter területen néha egész villamosra való közönség táncol, ugrál — jobbra-balra nehogy egy biciklista, vagy rosszabb esetben egy autó maga alá lapítsa.

Szeméthalmok az utcán.

Nem érdektelen megzemlélni azt sem, ami a Rákóczi-utcán látható. Az utcaburkolatozása alkalmával felszedett s oda hordott kövek szinte ember magasságban torlaszolják el a házak kapuihoz vezető utat. Székkelre ide bejutni egyenesen lehetetlen sőt, hogyha egyszer itt valakit véletlenül leütne, elásná a kövek alá, még esetleg évtizedek múlva sem lelnék meg haló porait.

Végezetül meg kell még emlékezni a legfőbb debreceni sajátosságról: a piszkos, takarítatlan utcákról. A Csapó-utcán toll, szalma, por és Isten tudja még mi szálldos a levegőben, a Kossuth-utcán heticvások napján még este is halmokban áll a szemét. Hogy miért, azt senki se tudja.

A legszomorubb az egészben, hogy mindezekon könnyen lehetne segíteni és kellene is minél hamarabb, mert a „városrendezés” végre nemcsak bosszankodni, de gyönyörködni is szeretnének azok, akik ennek az adóját fizetik.

HIREK

1925 július 15. (Szerda)

Prot.: Henrik, Kath.: Henrik.

A Meteorológiai Intézet jelentése

Hazánkban az idő szárazabbra fordult. Eső az ország keleti felében gyakoribb és bővebb volt, mint a nyugatban és 20 mm-en felül is mértek. Így Kecskeméten 29 mm-t. A hőmérséklet az Alföldön emelkedett.

Időprognózis: Változó, felhős, melegebb idő várható, elvélve zivatarral.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.
Városi muzeum: 9—12-ig, 2—4-ig.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth (Piac-u. 30.), Nap (Piac-utca 3.), Isteni gondviselés (Petőfi-tér és Teleki-u. sarok), II. Rákóczy Ferenc (Külső-vásártér 1.), Csillag (Árpád-tér 1. Mátyás Király (Nyilas-telep).

Választmányi ülés az EME ben.
Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja értesíti tagjait, hogy az egyesület helyiségében ma, szerdán délután 6 órakor választmányi ülés lesz. Az elnökség kéri a tagokat, hogy teljes számban és pontosan jelenjenek meg.

A tatarozási hitel igénylésének meghosszabbítása. Az átalakítási és tatarozási hitelben való részvétel határideje ez év november 1-ig meghosszabbított s aki igénybe kívánja venni a hitelt, jölteszi, ha mielőbb jelentkezik. A hitelt 3 példányban kiállított hitelgnyilvési lapon kell kérelmezni. A lapokat a hitelakcióban résztvevő debreceni pénzügyvezetéknek lehet megszerezni s megfelelő kitöltése után az államépítészeti hivatalnál kell benyújtani. A tatarozási hitel 2 év alatt negyedévi egyenlő részletekben törlesztendő, a megállapított 14% os kamatozás mellett.

Az őstermelői bizonyítványok kiadása. Az őstermelési községi bizonyítvány kiállítás tárgyában a debreceni újságokban kibocsátott felhívásnak az érdekeltek közül többen nem tettek eleget. A forgalmi adóhivatal figyelmezteti az őstermelőket, hogy amennyiben az új mintájú őstermelői bizonyítványt meg nem szerzik, úgy július 25-től a piacra vitt áruk után általános forgalmi adót tartoznak megfizetni.

Megjelent az építkezések előmozdításáról szóló törvény végrehajtási utasítása. Ma jelent meg a hivatalos lapban az építkezések előmozdításáról szóló törvényjavaslat végrehajtási utasítása, mely szerint 30 évi adómentességet és szabadrendelkezési jogot adnak az új bérházak tulajdonosainak. A tatarozások is kedvezményben részesülnek. A végrehajtási utasítás a törvénnyel egy időben, tehát 1925 május 4-iki hatállyal lép életbe.

80.000.000 lei vihar okozta kár a megszállott Biharban. Bukarestből jelentik: A hatóságok hivatalos megállapítása szerint, azoknak a károknak összege, amelyet a legutóbbi viharok Bihar megyében okoztak, meghaladják a 80 millió leit.

Felmeleik a rokkant illetményeket. Budapestről jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amellyel a nem hivatásos állományból származó hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák illetményeit augusztus 1-től fölemelik. A kormányrendelet, valamint a népjóléti miniszternek ehhez fűzött végrehajtási utasítása a Budapesti Közlöny keddi számban jelenik meg.

Női filckalapok fehérben 130.000, színesben 120.000 koronáért. Kiváló finom minőségben és divatos formákban a Kalapüzemben Piac-u. 1.

Térzene. Csütörtökön délután egyegyed 6 tól, kedvező idő esetén Nőth katonai főkaromester vezénylete alatt a honvéd zenekar a nagyerdőn térzenét tart a következő klasszikus műsorral: 1. Magyar népdal induló Nőth A. 2. Fáklyatánc Meyerbeer G. 3. Trobadour opera ábránd, Verdi G. 4. Herma keringő Nőth A. 5. Rákóczi induló hangverseny átirata Berlioz. 6. Ferjentsik induló Nőth A.

Tolvaj gyermekek. Mezei József MÁV üzemi altiszt, aki a 112. számú vasuti őrházánál van alkalmazásban, már régebben észrevette, hogy az őrház gyümölcsöskertjéből állandóan lopják az almát. Végül is tettenérte a tolvajt egy 12 esztendő fiú személyében, aki bevallotta, hogy három társával már huzamosabb idő óta dézsmálják a kertet. A fiatalok tolvajszövetkezet elen megindították az eljárását.

Újfajta dohánybetegség pusztul. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kerületében termelik az ország dohánytermelésének felét. A kerület egyes részeiben, kivált erősebb esőzés után, gyorsan fejlődő betegség mutatkozik a dohányleveleken. A dohányos-kertészek elnevezték „dohányragyának”, mert a leveleken ragyszerű jellegű pusztulás mutatkozik, az alsó leveleken kezdődik s hamar terjed át a többi levelekre is. Természetesen azonnal megindult a tudományos kutatás ez ismeretlen betegség kikutatása iránt, a m. kir. dohánykísérleti állomás beható vizsgálatakat folytat. Annyi máris kétségtelen, hogy ez új betegséget egy gomba okozza, amely eddig nálunk ismeretlen volt.

Az álmosdi gyujtogató idegbeteg. A Hujduföld pár nap előtt jelentette, hogy Balogh Jenő cséplőgéptulajdonosnak, az álmosdi gyujtogatónak bűnperét statáriális bíróság fogja tárgyalni. Veress Lajos dr királyi ügyész Benedek László professzor és Horváth Arthur törvényszéki orvos vizsgálata alapján most javasolta, hogy Balogh Jenő bűnygyében a rendes bíróság ítélkezze, mert a terhelt nem rendes beszámíthatóság alá eső, súlyos idegbeteg, aki nyolc éves koráig néma is volt.

Akinek az a szenvedélye, hogy Debrecenben akar meghalni. Nagy István kecskeméti kovacsmeister, aki már régóta azzal ijesztgeti a családját, hogy Debrecenben fog öngyilkosságot elkövetni, pár nap előtt Kecskemétről eltűnt. A család azonban jelentette a rendőrségnek, hogy Nagy István valószínűleg Debrecenbe utazott, mert eltűnése előtt is hangzott a különös szándékát. A különös szenvedélyű öngyilkosjelöltet, aki semmiféle vonatkozásban nem áll Debrecenrel, a rendőrség keresi.

A színművek beiktatási díja. A kereskedelmi miniszter újra megállapította a szerzői jogról szóló törvényben szabályozott beiktatásokért fizetendő díjakat. A rendelet szerint írói művek, zeneművek és színművek beiktatásáért a mű első nyomtatott íve után 80 ezer, minden további iv után 10 ezer korona díj jár. E díj fizetendő a zenés színművekért is. Képzőművészeti és iparművészeti művek, továbbá ugyanarra az írói műre vonatkozó szöveg, illusztrációk, térképek stb. beiktatásáért minden esetben az egyes mű után 150 ezer korona díj fizetendő. A beiktatásról szóló hiteles kivonatok kiállításáért 100 ezer korona díj jár.

Elhalasztott éles lövészet. A katonaság július közepén egy körülbelül 7—8 napig tartó éles lövészetet akart tartani a sárkúti tanya mellett levő gyakorlóterén. Zöld tanácsnok kérelmet nyújtott be a dandárparancsnokhoz, hogy a legerősebb mezőgazdasági munkálatok idejére tekintet halasszák el a gyakorlatok tartását. A dandárparancsnokság teljesítette is a kérelmet, mert a gyakorlatok tartását elhalasztotta augusztus 10-ike tájára s most mindössze július 16-án, holnap tartanak egy napos éles lövészetet.

Gépszurozást zsebkendőkre és fehérneműekre 1800, ruhára 2000. Endlizást méterenként 3000 koronáért gyorsan és pontosan végez Szilágyi, Széchenyi-utca 1.

SZÍNHÁZ

Színházak és mozgószínházak közlönye
Csokonai-színház

Miss Sheba, a londoni Empire-színház átváltozó művésznője és Dela Lipinskája az orosz Kék madár primadonnájának vendégjátékai ma, szerdán, holnap csütörtökön és holnapután pénteken a Csokonai-színházban. Szenzáció számba megy az egész világon e két művésznő külön való fellépése is, de így együtt oly páratlan élvezetes estét nyújtanak, amilyenben csak ritkán van része világhírű közönségnek is. Miss Sheba, aki a híres Frizzot és Fregolit is felülmúlja, legkiválóbb számaiból állította össze műsorát. A villámpincér átváltozó esetekben 5 perc alatt 10 különféle alakot mutat be. A művésznő 1000 costummal dolgozik és a legszemképrázatosabb és hihetetlen gyors átváltozásaival a legnagyobb csodálatot vivja ki mindenütt. Dela Lipinskája ének-és előadóművészetéről mindenütt a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a sajtó és közönség egyaránt. Óriási hatást vált ki a művésznő gyönyörű mélabus és vidám orosz népdalaival, melyek annyira közel vannak a magyar szívhöz.

Össze nem tévesztendő a Csokonai színházban ma szerdán, holnap csütörtökön és holnapután pénteken együttesen fellépő Miss Sheba, a világhírű átváltozó művésznő és Dela Lipinskája, az eredeti orosz Kék madár társulat primadonnájának

vendégjátéka, jelenleg szintén vidéken szereplő orosz cabarettnek hirdetett társaság produkcióival. A két világhírű művésznő körutját az „Alfa” híres hangverseny és filmvállalat rendezi és ez maga is garancia arra nézve, hogy a közönségnek elsőrendű műélvezet lesz nyújtva.

Este 8 órakor kezdődnek szerdán, csütörtökön és pénteken az előadások a Csokonai-színházban.

Vígjáték-mozgó
Két sláger egy előadásban! „A gyönyör asszonya” 5 felvonásban. P. Menichelli főszereplésével. „Öfensége civilben”, amerikai vigjáték 5 felv.

Uránia-mozgó
Metró-Orion világattrakció! Apocalipsis négy lovasa” Vincenc Blascó Ibanez regénye filmen 10 fejezetben Alice Terry és Rudolf Valentínával.

Meteor-mozgó
Csütörtökön „A nizzai rejtély” és „A valcerkirály”. 2 sláger egyszerre. Előadások 7 órától.

TESTEDZÉS

A magyar uszók nagy győzelmei Párisban

Párisból jelentik: A Ferenvárosi Torna Club vízipolo csapata ma 5:4 golaránnyal győzött a francia válogatott csapat felett, amely az olimpiai mérkőzések győztese volt. A félidő 3:0. A gólokat Wenk (három), Veriessy és Tühr lötték. Fazekas volt a csapat legjobb embere. A 100 méteres uszásban a Grand Prix de Paris-ért vívott mérkőzést Bárány nyerte meg 1 p. 2³/₄ mp-el. A stadion egészen megtelt közönséggel, amely a magyar uszókat zajosan ünnevelte. A zenekar a magyar Himnuszát játszotta.

Tisza Észak kerület uszóbajnokságai. A DUE vasárnap délután a nagyerdei városi uszodában rendezte meg a TÉK uszu, műugró és vízipolo bajnokságait és e versenyen döntik el, hogy a dr Magoss György vándordíjat mely egyesület fogja ez évben védeni. A vándordíj erre a versenyre van kitzúve a bajnoki pontverseny győztes egyesülete részére. Előre láthatóan a DEAC és DUE között fog eldőlni, hogy ki lesz a vándordíj védője, minden esetre elkeseredett küzdelmet kell vívniok a győztes pontokért. Ezen a napon fognak bemutatkozni a nyíregyházi és tokaji uszók is, kiknek képességeit nem ismerjük, tehát meglepetésekre is lehet számítani. Szép versenyeket ígérnek a hölgyversenyek, ahol Szöllőssy Rózsi a tavalyi bajnok, Weichinger Böske és Jost Erzsébet ellen a legjobb formáját kell, hogy kiussza, ha győzni akar. A verseny érdekessége a vízipolo bajnokság lesz a DEAC és DUE csapatai között, amelynek kiemelését nem lehet megjósolni.

KÖZGAZDASÁG

Ló- és szarvasmarhavásár
A mai lóvásáran a felhajtás közepes volt, a kereslet szokatlanul élénk. Jöminőségű ló ára 5—8 és fél, közepesé 3—5 millió körül mozgott, míg a silány ára 600.000 koronától kezdődött.

A szarvasmarhapiac közepes felhajtás és közepes kereslet mutatkozott. Az árak a következők: Vágómarha 8—12.000, szopós borjú 9—13.000 kg.-ja, jármos ökör párja 9—14 millió, fejős tehén darabja 3—7 millió koronára. Vétel kevés történt.

Ha az olcsóságot keresi látogasson el naponta a mindenki által elismert szolid és megbízható ANGYA üzletbe,
ahol alkalma lesz meggyőződni a legjobb minőségű áruk olcsóságáról.
FŐÜZLET RÓZSA-UTCA 2. — Fiókok a város minden részében

A TŐZSDE

Zürichi zárlat
 New York 515 1/2, London 2504 1/2,
 Milánó 1895, Paris 2417, Brüsszel
 2395, Prága 1525, Budapest 0,007250,
 Belgrád 905, Bukarest 250, Hollandia
 206.41, Varsó 98 3/4, Berlin 122.40, Bécs
 7250, Szófia 372 1/2.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizabizományokról

Dollár 70580-71410, angol font 345000-347000, hollandi forint 28140-28410, francia frank 3346-3376, svájci frank 13800-13900, cseh korona 2106-2122, lei 852-356, líra 2595-2617, dinár 1286-1245, 100 német márká 16865-21695, osztrák korona 99,90-100,70 fillér.

Terményüzede zárlat

A mai terményüzeden az irányzat új áruban és tengeriben kissé barátságos, a szab olcsóbb, egyebek változatlanok. — A forgalom új buzában és új rozsban igen élénk.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki ó buza 430-440, egyéb 427 1/2-437 1/2, 77 kilós tiszavidéki 435-445, egyéb 432 1/2-442 1/2, 78 kilós tiszavidéki buza 440-450, egyéb 437 1/2-447 1/2, új buza 77 kilós tiszavidéki 415-420, egyéb 410-415, ó rozs 395-400, új rozs 355-360, takarmány árpa új 275-280, köles 200-310, zab 465-475, tengeri 283-288, repce 545-550, korpa 262 1/2-265. Lisztárak változatlanok.

Ferencvárosi sörérvadász

Szabadvásári maradvány 874, érkezett 274, eladott 108. Árak: könnyű 16-19, nehéz 18 1/2-21 1/2. Zárvásáron nem fejlődött ki forgalom.

KEDVEZMÉNY LAPUNK OLVASÓINAKI

Ha elethő művészi fényképet akar, keresse fel három évitied óta fennálló és országosan előnyösen ismert

DISKAY

fényképmester műtermét BUDAPESTEN, Rákóczi-ut 74.

(Ugyanott van a régi Mona Lisa műterm is.) Fiók Budán, III. Zsigmond-utca 36. — A legmersekeltebb árakért művészi fényképet kap.

Szelvény 1362

Ezen szelvény felmutatója a napi áraból 25% engedményt kap Diskay fényképmesternél Budapest, Rákóczi-ut 74. Fiók Budán III. Zsigmond-utca 36. — Mona Lisa műtermem.

'LeCoq'

a világ legjobb növényi cipőpasztája minden színben.

Magyarországon is forgalomba került. Kérje az eredeti kakas védjegyű cipőpasztát

Okvetlen próbálja ki! Meglepő eredményről fog meggyőződni! Speciális tulajdonságai: Minden foltot eltávolít, bőrt eredeti színben tartja, repedéstől megóvjá, nagyon fényessé és vízhatlanná teszi.

APROHIRDETÉSEK

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Csáthy Ferenc Rt. (Piac-utca 8), vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-utca 34), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24) könyvesboltjának pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 koronáig, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűsítő és levelezés 1600 K.

Lakás

- Modern lakás gyümölcsös kerttel, butorral együtt sürgősen átadó, cím a kiadóhivatalban 597
- Szép kis egy szoba, konyhás lakás fiatal párnak vagy gyermekteleneknek átadó. Cím a kiadóban 643
- Főtéren utcai butorozott szoba előszobahasználattal kiadó. Értekezni dr. Leveles-nél, püspöki palota 642
- Calmosan butorozott lépcsőházi bejárattal előszobás parkettes szoba kiadó. Parkirozott udvar Kossuth-u. 61 1447
- Calmosan butorozott szoba azonnal kiadó. Özv. dr. Breiderné, Széchenyi-utca 49. szám. 791

Ajánlat

- Mons. anyát vécn 3 ans à Paris donne Berliiz. Prix très modérés. Aussi pour débutants. Adresse au bureau du journal. Fajbörök leszállított áron liter- és hordótételben Arany János 80. 1286
- Természkő, falazásra alkalmas, kapható a Debreceni Működgyárban, Fürdő-utca 2. szám. 888
- Márványozalk cementlapok, betonárak, sírkövek, mindenfajta építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Működgyárnál, Fürdő-utca 2. sz. Telefon 10-98. 336
- Jóminőségű téglák és cserép Tóth és Sebestyén építészek téglagyárában kapható legolcsóbban. Megbízott Betus József, Zöldfa-utca 8. 837
- Barack és ringlót állandóan kapható Szestina-utca 4. Közvetlen a Kisállomás mellett 603
- Középlakolás fiukat teljes ellátásra elfogad uri család következő tanévre. Kossuth-utca 59. 352
- Mosni és vasalni uri házakhoz elmegyek, Vörösmarthy-utca 12 1470
- Fehér és színes filó kálapok olcsón szerezhetők be Matta Anna, Csemete-utca 10, szám. 649
- Főtéren nagy nagy üzlethelyiség átadó, — Cím a kiadóban, 640
- Javítóvizsgára előkészítő gimnáziumi tanár. Értekezni délután 3-4 óra közt Erzsébet u. 23, 2. lépcső 786
- Vacuum motorpetroleum csépléshez hordószámra állandóan legolcsóbban kapható Grünberger és Glück egyedárusítóknál Debrecen, Csapó-u. 788
- 1-2 uri leánykát teljes ellátásra elfogad uri asszony. Miklós-utca 41. 794
- Takarításért lakást adok gyermektelen házaspárnak. Péterfia-utca 69. 795
- Ha takarékoskodni akar a fűtőanyaggal és a meleg szobát szereti, úgy rakassa kályháját át Nagy János kályhámesterrel. (Vidékre is) Debrecen, Tanító-utca 8. szám. 797

- Aki egy szoba, konyhás lakáshoz juttat annak 5 mm. szemet ad és 800-400 ezer korona havi lakbért fiatal házaspár. — Értekezni Csillag 78. I. ajtó. 800
- Irni, olvasni tudó 13-14 éves kis leányt, kinek artista élethez kedve van, elvállalok. Bővebbet Nyugati-utca 26. szám. üzletben, 804
- Komolyabb árva leány vagyok, elmennék egy pár emberhez vagy gyermek mellé helyben vagy vidékre is. Varga-utca 13. szám. 806
- Barack, befőtnek és lekvárnak való, olcsón kapható. Széchenyi-ut 14.
- Csöplést vállalkoz magánjáró gépre. Homok-utca 46. 1488

Kereslet

- Percentes vagy főpincér óvadékkal felvétetik. Cím kiadóban. Ugyanott faraktár bérbeadó. 789
- Orthodox kóser házi koszt kihordásra vagy bentékezésre kapható. Csapó-utca 29. Keresztépület. 793
- Társat terményüzlethez keresek 100 millió ingatlannal, Teljes garancia. Cím Tiszántúlinál. 801
- Megbízható mindenest, főzéshez értőt felveszek. Piac 58, III. lépcső. I. 113. 803
- Végzett ki-asszonyt jóirással azonnali bélepésre keres Molnár Testvérek Nagytempiomnál. 805
- Börletet keresek 2-600 holdig esetleg holt és élő leltárral, Péntes Miklós Jász-kisér. 808
- A fiú felsőkereskedelmi iskolához szolga keresetetik. Fiatal, erős egyének jelentkezzenek az igazgatóságnál naponként 11-től 12 óráig. 1487

Eladás

- Eladó vadászfegyver, Ogriss-gyártmányu 24-es kakasnéküli, kintű hordású, valamint 6-8 sertésre való akolhoz kifarragott kemény és puha gerendák, ajtó és vályu Kossuth-utca 48 576
- Eladó Ispóty-utca 15. számú ház, pályaudvartól 5 percnire. Átadó három szoba, előszoba konyha, mosókonyha, speiz, pince, fűkamara. 1441
- Sürgősen eladó egy faapritó balta fűrészel, üzemekepesen. Értekezni Csokonai-utca 25. 792
- Női és gyermekharisnya raktáramat egy tételben olcsón eladom. Nagy Gizella, József kir. herceg 3. 790
- Péterfia elején nagylelkű üzlet, ház eladó. Cím kiadóban. 787
- Varrógép, karikahajós, eladó. Erzsébet-u. 14. 796
- Eladó Csapó-kert Klapka-utca 42. számú ház azonnali beköltözéssel. 798
- Pallas lexikon, komplett, olcsón eladó. Megtekinthető Antalffy József könyvkereskedésében. 802

Ebédlőkredenc, plüsdívány, antik ágy, nagy tükrök, toalettek, barok és egyszerűbb háló és ebédasztalok, ágybetétek, garderober, sparherd olcsón eladó. Széchenyi 6. 807

Harminc lóerős, hatszemélyes, tizemképes Opel személyautó dinamo világítással, alkalmi áron, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Cím Baranyi Debrecen, Bika épület. Telefon 11-71. 799

Vegyes

Építők figyelmébe. Tisztelettel értesítjük az építendő közönséget, hogy az „Első Debreceni Építő Ipari Szövetkezet” törv. székileg bej. cég megalakult. Elvállal az építkezéshez tartozó minden néven nevező munkálatok tervezését, felépítését teljes befejezésig, épület javítását, jókárban tartását, működéskés és műkö munkák elkészítését mérsékelt árak mellett úgy helyben, mint vidéken Kandia-utca 4/b szám, bent az udvarban. Telefon 7-41 meghívásra elmegyünk 658

FESTEKET

PADLÓLAKKOT, BRUNOLINT, TERPENTINT, FIRNISZT, ZOMÁNCLAKKOT, MINDEN SZÍNŰ PORFESTÉKET
 kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat
STERN PIAC-U. 10
 BIKÁ SZÁLLODAVAL SZEMBEN

Keresztretjtvény Könyvtár

(16 oldal)

kiadóhivatala

Budapest, VI., Nagymező-utca 3. sz.
 Mutatványszám ingyen. Előfizetés 1/4 évre 30.000 K. Egyes szám kapható minden tizedében és újságárúsnál 3000 koronáért. Előfizetéseket elfogad a HAJDUFÖLD kiadóhivatala

Postakönyvek

a kultuszminiszter fenhatósága alá tartozó összes tudományos intézetek és iskolák számára a keresk. minisztérium által 17569-1925. szám alatt folyó évi június hó 20-án kiadott rendelet szerint kaphatók:
Dávidházi Kálmán
 könyvkötészet és dobozgyár cégnél Debrecen, Fűvészker-utca 9.

Fogkrém

Der krém,
 Die puder,
 Das szappan
 Derodont a legjobb arc-, kéz- és testápoló.

Párisi Hölgytödrász Szalon

Simonffy-u, tejpiac.
 Tartós ondolálás.
 Henné hajfestés.
 Hullott és vágott haját legmagasabb áron vessz

TANULÓLÁNYOK

FELVÉTELNEK KÖNYVNYOMDA PIAC-UTCA 59. SZ.

Pénztár-blokk

öt féle betűjelzéssel kapható bármily mennyiségben lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. sz.

NYOMTATVÁNYOKAT

Levélpapír -- Boríték -- Táblázat -- Meghívó Számla -- Gyászlap -- Névjegy -- Művek stb izléselesen és gyorsan mérsékelt árakon készít, költségvetéssel szivesen szolgál

LAPUNK KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 348 -o- Piac-utca 59